

УДК 347.235-044.3(477)

Попов А. С., м. Харків, Україна

Харківський національний аграрний університет

ім. В.В. Докучаєва

ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ

На сьогодні в Україні, на території якої здійснюється ведення тринадцяти різних кадастрів природних ресурсів, не має загальноприйнятої методології вимірювання і оцінки ефективності ведення Державного земельного кадастру та "кадастрової системи" загалом. Після проведеного аналізу вітчизняної і закордонної літератури, за основу нами обрано сім гнучких, надійних, всебічних і доступних, корисних і актуальних систем і моделей оцінювання, що дозволило виділити п'ять основних складових оцінювання системи ведення Державного земельного кадастру, а саме: політичної, управлінської, операційної, зовнішньої та аналізу. Оцінювання проводилося за чотирьома етапами: аналіз критеріїв оцінювання; визначення передової практики для кожного критерію; визначення прогалини у діяльності "кадастрової системи"; розробка зведеного профілю за допомогою SWOT-аналізу.

Політична складова містить оцінювання у розрізі аспектів і завдань земельної політики; історичного, політичного і соціального контекстів; аналізу земельних відносин та відповідного законодавства; фінансових і економічних аспектів і аспектів екологічної стійкості. Управлінський рівень містить

критерії оцінювання наявності стратегії розвитку, інституціональні та організаційні аспекти; людських ресурсів і кадрового потенціалу; основних засад ведення "кадастрової системи". Оцінювання операційної складової містить набір критеріїв, що враховують: визначення користувачів, продуктів та послуг; аспекти, що впливають на користувачів; аспекти, що впливають на товари та послуги. Зовнішні фактори оцінювання ефективності ведення кадастрової системи включають критерії щодо нарощування потенціалу та отримання відповідної освіти; технологічного забезпечення системи; наявності професійних об'єднань та їх співпраці з органами, що відповідають за ведення кадастрової системи.

Для будь-якої системи дуже важливо, щоб вона регулярно переглядалася і коригувалася у разі необхідності. Як свідчить передовий світовий досвід, з метою проведення аналізу стану функціонування кадастрової системи може (повинна) створюватися незалежна тимчасова чи постійна (урядова, парламентська чи громадська) комісія, яка буде відповідальною за загальний нагляд (контроль) в частині ведення кадастрової системи в цілому.

Результати SWOT-аналізу показують, що слабкі сторони ведення кадастрової системи переважають її сильні сторони. Більшість слабких сторін можна мінімізувати за рахунок реалізації великої кількості можливостей, які відкриваються перед кадастровою системою на сучасному етапі її розвитку. Виявлені загрози не є смертельними, але їх найважче мінімізувати.

Запропонована методологія розвиває систему оцінки ефективності ведення "кадастрової системи" України, яка може використовуватися для систематичної оцінки функціонування як Державного земельного кадастру, так і Державної реєстрації прав та порівняння їх діяльності з світовою практикою ведення кадастрових систем. Наголошується на тому, що оцінка "кадастрової системи" України повинна бути пов'язана з більш широкими економічними та соціальними питаннями. Така система оцінки повинна враховувати поєднання політичних, правових, інституційних, соціальних, економічних, екологічних, технічних аспектів, а також фактор державно-приватного партнерства. Це забезпечить основу для більш стандартизованого і комплексного підходу до оцінки кадастрової системи. Запропонована методологія дозволить політикам, посадовим особам керівного складу і державним виконавцям, відстежувати, контролювати й оцінювати сильні і слабкі сторони ефективності кадастрової системи у відповідь на покращення організаційного потенціалу, технології, а також доступу до просторової інформації.

Попри всі недоліки функціонування "кадастрової системи" України, Державний земельний кадастр і Державна реєстрація прав в цілому готові до обслуговування ринку земельних ділянок будь-якого цільового призначення.